

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO
KAIMO REIKALŲ IR DARNIOS PLĖTROS SKYRIAUS
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP NR. 17-30(2); TAIS NR. 16-12697(3))**

2017-03-02 Nr. NV-584

Vilnius

Projekto rengėja: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas: nustatyti didelės žalos aplinkai požymį, siekiant aiškiai atriboti administracinę ir baudžiamąją atsakomybę aplinkosaugos srityje.

Dabartinė situacija: didelės žalos aplinkai dydis nėra nustatytas. Dėl teisinio reglamentavimo trūkumo nusikaltimų aplinkai ikiteisminiai tyrimai nutraukiami, sunku įvertinti ir pagrįsti didelės žalos faktą, žala vertinama taikant analogiją nusikaltimams nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai. Žalos dydis skirtingai suprantamas pačių pažeidėjų ir jų advokatų, inspektorių, policijos, prokurorų ir teismo.

Projekto esmė: siūloma nustatyti didelės žalos aplinkai požymį – 250 MGL (šiuo metu - 9415 eurų). Žala aplinkai būtų laikoma didele, kai atitinkamam aplinkos elementui (orui, žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams) padaromas reikšmingas neigiamas poveikis, kaip jis apibrėžiamas Aplinkos apsaugos įstatyme (pvz. populiacijos sumažėjimas, konkrečių individų arba pažeistos teritorijos svarba saugomos rūšies apsaugai, saugomos rūšies retumas, atsikūrimo galimybė, viršytos cheminių medžiagų ribinės vertės ir pan.) ir (arba) žalos dydis viršija 250 MGL. Detalūs reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai kriterijai yra nustatyti aplinkos ministro įsakymu.

Derinimas: projektas suderintas su regionų aplinkos apsaugos departamentais, Generaline miškų urėdija, Valstybine saugomų teritorijų tarnyba, Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija. Į Teisingumo ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas atsižvelgta.

Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms: Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje.

Kaimo reikalų ir darnios plėtros skyriaus patarėja

G. Gajauskienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4/9, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-02-27

Nr. (16-2)-D8-1474

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas).

Įstatymų projektu siūlomo teisinio reguliavimo tikslas – apibrėžti didelės žalos aplinkai, kaip būtinojo nusikaltimų aplinkai požymio, kriterijus, kurie skatins formuoti vieningą teismų praktiką, aiškiai atriboti administracinę ir baudžiamąją atsakomybę aplinkosaugos srityje, taps aiškesnis nusikaltimų aplinkai įrodinėjimas. Siekiant šio tikslo siūloma Baudžiamojo kodekso 277¹ straipsnį „sąvokų išaiškinimas“ papildyti 2 dalimi, kurioje apibrėžti didelę žalą atskiriems aplinkos elementams, o taip pat patikslinti 271¹ straipsnį, kad sąvokos baudžiamojo kodekso XXVIII skyriuje būtų aiškinamos ir suprantamos vienodai.

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis, Europos Sąjungos dokumentams.

Įstatymų projektais siūlomos teisinio reguliavimo priemonės apibūdintos ir jas pagrindžiantys argumentai išdėstyti kartu su Įstatymų projektais teikiamame aiškinamajame rašte.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Teisės ir personalo departamento (direktorius Egidijus Anulis (tel. 8 706 63655, el. p. egidijus.anulis@am.lt) Teisėkūros skyriaus (vedėja Irena Sabaliūtė tel. 8 706 63603, el. p. irena.sabaliute@am.lt) vyriausioji specialistė Margarita Šakalytė (tel. 8 706 63262, el. p. m.sakalyte@am.lt).

Su visuomene konsultuojamasi Įstatymų projektus paskelbus Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje.

Įstatymų projektai suderinti su regionų aplinkos apsaugos departamentais, Generaline miškų urėdija, Valstybine saugomų teritorijų tarnyba, Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija. Pastabas pateikė Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamentas ir Teisingumo ministerija. Į pateiktas pastabas atsižvelgta.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.

2. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.

3. Aiškinamasis raštas, 3 lapai.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas

Margarita Šakalytė, 8 706 63262, el. p. m.sakalyte@am.lt

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMUI

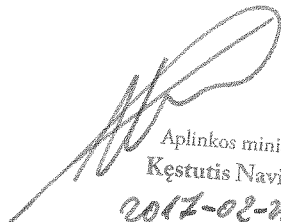
2017 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti aplinkos ministrą Kęstutį Navicką, o, jam negalint dalyvauti, – aplinkos viceministrą Mindaugą Gudą, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2017-02-22

R. J. Anušis
2017-02-24

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ ir 277¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Aplinkos ministerija gavo Generalinės prokuratūros pasiūlymus tobulinti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXXVIII skyrių. Buvo sudaryta darbo grupė pasiūlymams išnagrinėti ir kreiptasi informacijos į regionų aplinkos apsaugos departamentus (RAAD), Valstybinę aplinkos apsaugos tarnybą (VAAT), Aplinkos apsaugos agentūrą, Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą (VSTT), Valstybinę teritorijų planavimo ir statybų inspekciją informacijos apie pradėtus, vykdomus ir nutrauktus ikiteisminius tyrimus už nusikalstamas veikas, numatytas BK XXXVIII skyriuje, bei paprašyta nurodyti pagrindines nusikaltimų aplinkai nagrinėjimo problemas.

Pagrindinę problemą įstaigos nurodė, kad ikiteisminiai tyrimai nutraukiami dėl to, kad ikiteisminio tyrimo metu sunku įvertinti ir pagrįsti didelės žalos ar kitų sunkių padarinių faktą (BK 270 straipsnio 2 dalis „padaryta didelės žalos orui, žemei, vandeniui, gyvūnams ar augalams ar atsirado kitų sunkių padarinių aplinkai“). Aplinkai padarytos žalos materialinė išraiška (nuostoliai) nustatomi pagal aplinkos ministro patvirtintas metodikas, tačiau kvalifikuojant nusikalstamas veikas, būtina nustatyti, kaip pagal metodiką apskaičiuota žala pasireiškia konkrečioms aplinkos elementams, jų funkcijoms, ir įrodyti, kad dėl nusikalstamos veikos tas neigiamas pokytis yra reikšmingas. Teisės aktuose nėra konkrečių kriterijų, pagal kurias būtų galima įvertinti neigiamų padarinių aplinkos elementams mastą (aplinkos būklės ar atskirų elementų funkcijų pablogėjimą ar visišką sunykimą ir pan.), todėl praktikoje ikiteisminio tyrimo metu didelė žala vertinama taikant analogiją, nustatytą nusikaltimuose nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, t. y. vertinama, kad žala aplinkai yra didelė, jeigu nuostoliai didesni nei 250 MGL, tačiau tai nėra taisyklė: *„Toks vertinimas nėra visiškai tikslus ir proporcingas, kadangi sunaikinus tam tikrą individą, nuostoliai gali nesiekti 250 MGL, tačiau tai savaime nereiškia, kad aplinkai nepadaryta didelė žala. Remiantis teismų praktika, didelės žalos gyvūnijai požymis negali būti suvedamas vien tik į sužvejoto laimikio dydžio apskaičiavimą – žuvų kiekį, vertę pinigine išraiška ir pan. Privalu atsižvelgti ir į kitas konkrečias bylos aplinkybes, reikšmingas vertinant gyvūnijai padarytą žalą“* (LAT 2006m. balandžio 11 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-376/2006). Kita vertus, teismų individualiai vertinamas žalos aplinkai mastas neformuoja jokios teismų praktikos, ir nagrinėjant nusikaltimus aplinkai nežinia, kokiais kriterijais grįsti žalos aplinkai mastą.

Įvertinus pateiktas nuomones, teismų praktiką, parengtas Baudžiamojo kodekso 277¹ straipsnio papildymo 2 dalimi įstatymo projektas, kurio tikslas – apibrėžti didelės žalos aplinkai, kaip būtinojo nusikaltimų aplinkai požymio, kriterijus, kurie skatins formuoti vieningą teismų praktiką, aiškiai atriboti administracinę ir baudžiamąją atsakomybę aplinkosaugos srityje, taps aiškesnis nusikaltimų aplinkai įrodinėjimas. Suvienodinant žalos aplinkai apibrėžimą, taip pat siūlomas Baudžiamojo kodekso 271¹ straipsnio 1 dalies pakeitimas, vietoje „žala aplinkai“ nurodant konkrečius aplinkos elementus, kuriems padaryta didelė žala.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorė – Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija.

Įstatymo projektą parengė Aplinkos ministerijos Teisės ir personalo departamento (direktorius Egidijus Anulis (tel. 8 706 63655, el. p. egidijus.anulis@am.lt) Teisėkūros skyriaus (vedėja Irena Sabaliūtė tel. 8 706 63603, el. p. irena.sabaliute@am.lt) vyriausioji specialistė Margarita Šakalytė (tel. 8 706 63262, el. p. m.sakalyte@am.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Kaip būtinas nusikaltimo požymis „didelė žala aplinkai“ nustatyta 270 (didelė žala orui, žemei, vandeniui, gyvūnams ar augalams), 271¹ (didelė žala aplinkai), 272 (didelė žala gyvūnijai; didelė žala saugomų rūšių laukinių gyvūnų rūšies apsaugos būklei), 274 (didelė žala ypatingai saugomų rūšių laukinių augalų ar grybų rūšies apsaugos būklei) Baudžiamojo kodekso straipsniuose, tačiau kodekso 277¹ straipsnis „Sąvokų išaiškinimas“ nenustato didelės žalos aplinkai sąvokos (išaiškinimo), apibrėžia tik ypatingai saugomų rūšių apibrėžtį.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma 277¹ straipsnį papildyti 2 dalimi nustatant, kad nusikaltimų aplinkai skyriuje žala aplinkai (orui, žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams ir kitiems aplinkos elementams) laikoma didele, kai nustatoma, kad atitinkamam elementui padarytas reikšmingas neigiamas poveikis, kaip jis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, ir (arba) žalos dydis viršija 250 MGL. Aplinkos apsaugos įstatymas 2016-05-17 pakeitimu papildytas 32⁴ straipsniu „reikšmingas neigiamas poveikis aplinkai“, nustatantis kriterijus, kuomet atskirai nurodytiems aplinkos elementams padaryta žala laikoma reikšmingu neigiamu poveikiu aplinkai. Įstatymas straipsniu papildytas perkeliant 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/35/EB Dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti). Detalius reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai kriterijus nustato aplinkos ministras, vadovaudamasis šio straipsnio nuostatomis (šiuo metu galioja 2006-05-16 aplinkos ministro įsakymas Nr.D1-228).

Alternatyvus ar papildantis požymis siūlomas 250 MGL. Jis yra būtinas, kadangi minėtas Aplinkos apsaugos įstatymo straipsnis nustato ne visų aplinkos elementų neigiamo poveikio reikšmingumo kriterijus, o tik žemės, vandens, saugomų rūšių ir jų buveinių (tik šiems elementams padarius reikšmingą neigiamą poveikį, būtina taikyti aplinkos atkūrimo priemonės ir atkurti padarytą žalą iki pirminės būklės). Todėl lieka neaptartas nesaugomoms rūšims, kraštovaizdžiui ir orui padarytos žalos reikšmingumas. Skaičiuojant žalą šiems elementams (ne tik jiems, bet ir nurodytiems 32³ straipsnyje, kai žala nesiekia reikšmingumo kriterijų), naudojamos aplinkos apsaugos ministro įsakymais patvirtintos metodikos su konkrečiais įkainiais (atskiros metodikos atskiriems aplinkos elementams), jau atsižvelgiant į pažeisto objekto reikšmingumą (pvz., sunaikinta sraigė ir stumbras), todėl pinigine žalos išraiška (apskaičiuota pagal metodikas žala aplinkai) atspindi ir reikšmingumą.

Pritarus siūlomam pakeitimui, taps aiškesnis nusikaltimų aplinkai reglamentavimas ir praktinis taikymas, formuosis vieninga teismų praktika.

Tam, kad sąvokų išaiškinyje nereikėtų atskirai apibrėžti didelę žalą atskiram aplinkos elementui ir didelę žalą aplinkai, siūlytina keisti 271¹ straipsnio 1 dalį, vietoj sąvokos „žala aplinkai“ ją tikslinant „didelė žala žemei, vandeniui, augalams, gyvūnams“, nes tik šiems aplinkos elementams neteisėtomis statybomis gali būti padaryta (apskaičiuota) žala.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įtaka kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimas verslo sąlygoms įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų keisti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų nustatytų reikalavimų.

Įstatymo projekte nepateikiama sąvokų ir nėra sąvokas įvardijančių terminų, todėl įstatymo projektas nevertintinas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos dokumentams neprieštarauja.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Teikiamam įstatymo projektui įgyvendinamųjų teisės aktų rengti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymo projekto įgyvendinimas papildomų išlaidų iš valstybės biudžeto nepareikalaus.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Vertinimų ir išvadų nėra.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai: „žala aplinkai“, „nusikaltimai aplinkai“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2012-02-22

Pijūras Auštinskas
2012 02 24

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 271¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 271¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tas, kas vykdė savavališką statybą ar kitaip pažeidė statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, jeigu dėl to įvyko statinio avarija ir žuvo žmogus arba buvo sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata, arba buvo padaryta didelė žala žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams ar didelė turtinė žala asmeniui,

baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2 straipsnis. 277¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 277¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„277¹ straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Ypatingai saugomi laukiniai gyvūnai, augalai ir grybai yra:

1) Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašė nurodytų ir 0(Ex), 1(E), 2(V) kategorijoms priskirtų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai, augalai ir grybai;

2) 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą A ir B prieduose nurodytų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai ir augalai;

3) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos IV priede nurodytų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai ir augalai;

4) 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos I priede nurodyti ir šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti laukiniai paukščiai.

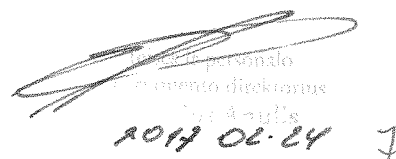
2. Šiame skyriuje žala orui, žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams laikoma didele, kai nustatoma, kad atitinkamam elementui padarytas reikšmingas neigiamas poveikis, kaip jis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, ir (arba) padarytos žalos atitinkamam elementui dydis viršija 250 MGL.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas

2017-06-28

Respublikos Prezidentas
J. J. J.
2017 06 28 7

LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 271¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 271¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tas, kas vykdė savavališką statybą ar kitaip pažeidė statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, jeigu dėl to įvyko statinio avarija ir žuvo žmogus arba buvo sunkiai sutrikdyta žmogaus sveikata, arba buvo padaryta didelė žala ~~aplinkai~~ **žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams** ar didelė turtinė žala asmeniui, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki šešerių metų.

2 straipsnis. 277¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 277¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„277¹ straipsnis. Sąvokų išaiškinimas

1. Ypatingai saugomi laukiniai gyvūnai, augalai ir grybai yra:

1) Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašė nurodytų ir 0(Ex), 1(E), 2(V) kategorijoms priskirtų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai, augalai ir grybai;

2) 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą A ir B prieduose nurodytų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai ir augalai;

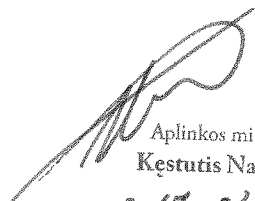
3) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos IV priede nurodytų saugomų rūšių laukiniai gyvūnai ir augalai;

4) 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos I priede nurodyti ir šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti laukiniai paukščiai.

2. Šiame skyriuje žala orui, žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams laikoma didele, kai nustatoma, kad atitinkamam elementui padarytas reikšmingas neigiamas poveikis, kaip jis apibrėžiamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, ir (arba) padarytos žalos atitinkamam elementui dydis viršija 250 MGL.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Aplinkos ministras
Kęstutis Navickas
2017-02-02

Respublikos
departamento direktorius
Egidijus Anušis
2017 02 01

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-01-07 Nr. (1.36.)LT-92
I 2017-01-06 Nr. (16-2)-D8-112

Kopija

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO PAKEITIMO

Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 papunkčio nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2017 m. sausio 6 d. raštu Nr. (16-2)-D8-112 pateiktą pagal Teisingumo ministerijos teiktas pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 271¹ ir 277¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. 16-12698(2) (toliau – Įstatymo projektas), informuoja, kad iš esmės pritaria Įstatymo projekto tikslui ir siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms.

Atkreiptinas dėmesys, kad, Įstatymo projektu yra siekiama BK XXXVIII skyriuje apibrėžti (ir kartu šį apibrėžimą suderinti su BK 270 straipsnyje nurodytais pavojingais padariniais) atitinkama nusikalstama veika padarytą didelę žalą *konkrečiam aplinkos elementui* (t. y. didelę žalą orui, žemei, vandeniui, gyvūnams, augalams). Taip pat Įstatymo projektu tikslinami BK 271¹ straipsnio dispozicijoje nurodyti padariniai (pašalinant iš dispozicijos BK XXXVIII skyriuje nevertotiną nusikalstamų padarinių grupę – „buvo padaryta didelė žala aplinkai“), tokiu būdu BK 271¹ straipsnį tuo pačiu suderinant su Įstatymo projektu siūlomu didelės žalos aplinkos elementams apibrėžimu bei BK 270 straipsnyje nurodytais pavojingais padariniais. Šiems Įstatymo projektu siūlomiems baudžiamojo įstatymo pakeitimams *pritartina*.

Kita vertus, pažymėtina, kad Įstatymo projektu keičiamuose BK 271¹ ir 277¹ straipsniuose nurodytas kraštovaizdis negali būti laikomas (ar prilygintas) atitinkamu aplinkos elementu, kuriems padarytą didelę žalą *ir yra siekiama apibrėžti* Įstatymo projektu, todėl pastarojo nurodymas Įstatymo projektu siūlomame didelės žalos *aplinkos elementams* apibrėžime (šalia kitų galimų aplinkos elementų) yra sistemiškai nepagrįstas ir netikslingas. Be to, manytina, kad šis Įstatymo projekto siūlomas pakeitimas yra perteklinis, kadangi kraštovaizdis iš esmės apima keičiamuose BK 271¹ ir 277¹ straipsniuose jau nurodytus atskirus aplinkos elementus (pavyzdžiui,

žemę, vandenį ir pan.), todėl kvestionuotina ir tokio siūlymo pridėtinė vertė. Taip pat kraštovaizdžio įrašymas į BK 271¹ straipsnio dispozicijoje nurodytą nusikalstamų pasekmių sąrašą, išbalansuoja (priešingai nei turėtų būti siekiama Įstatymo projektu) minėto straipsnio dispoziciją BK 270 straipsnio atžvilgiu (kadangi BK 270 straipsnyje tokie nusikalstamos veikos padariniai (didelė žala kraštovaizdžiui) nėra nurodyti). Dėl šių priežasčių Įstatymo projektu siūlomas BK 271¹ ir 277¹ straipsnių papildymas kraštovaizdžiu laikytinas pertekliniu, sistemiškai nepagrįstu ir su Įstatymo projekto tikslais nederančiu pakeitimu, kuriam Teisingumo ministerija *nepritaria*.

Aptariamuoju aspektu paminėtina ir tai, kad iki 2012 m. sausio 1 d. *kraštovaizdis buvo atskirai išskirtas* BK 271 straipsnio dispozicijoje, numatiusioje baudžiamąją atsakomybę už saugomų teritorijų ar saugomų gamtos objektų sunaikinimą ar suniokojimą (t. y. „Tas, kas sunaikino ar suniokojo valstybinį parką, rezervatą, draustinį, kraštovaizdžio ar kitą valstybės saugomą gamtinę teritoriją ar gamtos objektą, baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki penkerių metų.“). Atitinkamai baudžiamasis įstatymas atskirai numatė kraštovaizdžio saugomos gamtinės teritorijos teisinę apsaugą baudžiamosios teisės priemonėmis. Tačiau, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 1R-335 sudaryta tarpžinybinė darbo grupė (toliau – Darbo grupė), *kurioje dalyvavo ir Aplinkos ministerijos atstovai*, aptariamam klausimui buvo konstatavusi, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nuostatomis, valstybės saugomos teritorijų skirstymas *neatitinka* BK 271 straipsnio 1 dalyje pateikto minėtų teritorijų skirstymo, t. y. valstybės saugomos teritorijos nėra skirstomos į rezervatus, draustinius, kraštovaizdžio ir kitas valstybės saugomas teritorijas, o skirstomos į rezervatus, draustinius ir kitas valstybės saugomas teritorijas. Taip pat minėta Darbo grupė nutarė, kad *kraštovaizdžio saugomas teritorijas apima* visos aukščiau minėtos sąvokos: ir draustiniai, ir rezervatai, ir kitos valstybės saugomos teritorijos, nes visose valstybės saugomose teritorijose gali būti saugomas kraštovaizdis, be to, kraštovaizdžio draustiniai yra viena iš draustinių rūšių, tad nenuoseklu atskirti draustinius nuo kraštovaizdžio saugančių teritorijų. Atsižvelgiant į tai, Darbo grupė priėjo išvados, kad „kraštovaizdžio“ sąvokos išskyrimas BK 271 straipsnyje dispozicijoje *yra perteklinis* ir pastaroji turi būti šalinama iš straipsnio dispozicijos. Pažymėtina, kad tokiam sprendimui *pritare ir Aplinkos ministerija*. Atitinkamai, 2011 m. gruodžio 22 d. Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 7, 256, 270, 270¹, 271, 277¹ straipsnių pakeitimo, Kodekso priedo papildymo ir Kodekso papildymo 270² straipsniu įstatymu Nr. XI-1901, *vadovaujantis Darbo grupės minėtomis rekomendacijomis*, BK 271 straipsnio dispozicija buvo patikslinta iš esmės, tuo pačiu pašalinant ir kraštovaizdį iš BK 271 straipsnio dispozicijos.

Teisingumo ministrė

 -Milda Vainiūtė

Jevgenijus Kuzma, (8 5) 266 2884, el. p. jevgenijus.kuzma@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS DEPARTAMENTAS
IŠVADA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 17-29; TAIS NR. 16-12698(2))**

2017-01-18 Nr.NV-196

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl nustatomos baudžiamosios atsakomybės už didelę žalą kraštovaizdžiui. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme kraštovaizdis apibrėžtas kaip „žemės paviršiaus gamtinių (paviršinių uolienu, pažemio oro, paviršinių ir gruntinių vandenų, dirvožemio, gyvųjų organizmų) ir (ar) antropogeninių komponentų (archeologinių liekanų, statinių, inžinerinių įrenginių, žemės naudmenų bei informacinio lauko), susijusių medžiaginių, energetinių ir informacinių ryšių, teritorinis junginys“, taigi, viena vertus, kraštovaizdis apima atskirai keičiamame straipsnyje (271¹ str.) įvardinamus objektus – žemę, vandenį, gyvūnus, augalus, kita vertus, dėl plačios sąvokos aprėpties būtų sudėtinga apskritai nustatyti (apskaičiuoti) žalą kraštovaizdžiui. Šiame kontekste atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme (32³ str.) yra apibūdintas reikšmingas neigiamas poveikis saugomai rūšiai, rūšies būveinei ar natūraliai būveinei, paviršiniam vandens telkiniui, jūros aplinkos būklei, požeminio vandens telkiniui, žemei, bet ne kraštovaizdžiui apskritai.

2. Dėl projekto rengimą paskatinusių priežasčių. Aiškinamojo rašto 1 d. siūlome atsisakyti nuostatų (aprašymo) kaip buvo kreiptasi informacijos į Aplinkos ministerijos reguliavimo srities institucijas, esmė turėtų būti – identifikuotos teisėkūrinės, teisės aktų įgyvendinimo problemos ir siūlomi jų sprendimo būdai.

Teisės taikymo skyriaus vedėjas

Dainius Petravičius

prie VP 9 kl.

SUREDAGUOTA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 271¹ IR 277¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 271¹ ir 277¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir pateikti jį Lietuvos Respublikos Seimui.
2. Įgalioti aplinkos ministrą Kęstutį Navicką, o jam negalint dalyvauti – aplinkos viceministrą Mindaugą Gudą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytą įstatymo projektą Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Aplinkos ministras

Kęstutis Navickas